

ย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง

เรื่องเสร็จที่ สรพ. ๕๓/๒๕๕๖

สำนวนเลขที่ ๕๓/๑๔๗/๒๕๕๖ (มีมติครั้งที่ ๕๓/๒๕๕๖ วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖)

ประเภทสำนวน ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ (ด้านพัสดุ)

เรื่อง โรงเรียนจัดซื้ออุปกรณ์ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ไม่ชอบด้วยระเบียบ

สรุปข้อเท็จจริง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนพบว่าโรงเรียนดำเนินการจัดซื้ออุปกรณ์ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยไม่ได้พิจารณาการจัดซื้อจากผู้เสนอราคารายต่ำสุด เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายคิดเป็นเงินจำนวน ๒๑๓,๕๐๐ บาท

ความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เห็นว่า ไม่ปรากฏว่ามีการเจตนาหรือจงใจหลีกเลี่ยงที่จะไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและเห็นว่าในภาวะวิสัยและพฤติการณ์ของข้าราชการครูดังกล่าว ไม่ได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงที่จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการ

คำวินิจฉัยสั่งการของผู้แต่งตั้ง เห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

ประเด็นที่พิจารณา มีเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการหรือไม่ จำนวนเท่าใด

กฎหมายที่พิจารณา ๑. พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง ตามสำนวนการสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าตามสำนวนการสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ โรงเรียนได้ประกาศสอบราคาจัดซื้อครุภัณฑ์จำนวน ๑๘ รายการ และวัสดุจำนวน ๓๖ รายการ โดยจัดซื้อจากบริษัท ท. ตามสัญญาซื้อขายเลขที่ ๑ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๒ วงเงิน ๘๕๙,๒๐๐ บาท ต่อมาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ตรวจสอบพบว่า ในการจัดซื้ออุปกรณ์ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา มีผู้เสนอราคาทั้งสิ้น ๕ ราย คือ

๑. บริษัท บ. เสนอราคา ๘๔๐,๐๐๐ บาท

๒. บริษัท ข. เสนอราคา ๖๔๕,๗๐๐ บาท

๓. บริษัท พ. เสนอราคา ๖๖๐,๕๐๐ บาท

๔. บริษัท ป. เสนอราคา ๗๘๔,๐๐๐ บาท

๕. บริษัท ท. เสนอราคา ๘๕๙,๒๐๐ บาท

คณะกรรมการเปิดซองสอบราคาได้พิจารณาคัดเลือกบริษัท ท. ซึ่งมีผู้เสนอราคารายต่ำสุด ให้เข้าทำสัญญากับโรงเรียน จึงเป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๔๒ (๓) วรรคหนึ่ง ที่กำหนดว่า “พิจารณาคัดเลือกพัสดุหรืองานจ้างของผู้เสนอราคาที่ต้องตาม (๒) ที่มีคุณภาพและคุณสมบัติเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ และเสนอให้ซื้อหรือจ้างจากรายที่คัดเลือกไว้แล้ว ซึ่งเสนอราคาต่ำสุด” ซึ่งได้รับการขยายความโดยหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร (กwp) ๐๔๐๘.๔/๗๘๙๒ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๓๖ เรื่อง ข้อยกเว้นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค (กwp) ๐๔๐๘.๔/๑๘๓๙๒ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๐ เรื่อง ข้อยกเว้นการพิจารณาจัดซื้อรถยนต์บรรทุก

ในราคาที่สูงกว่าผู้เสนอราคาต่ำสุด ว่า “การพิจารณาคัดเลือกคุณภาพและคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการนี้ มิได้มุ่งหมายถึงให้คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกผู้เสนอราคารายที่เสนอพัสดุที่มีคุณลักษณะเฉพาะ ดีที่สุด เหนือกว่าผู้เสนอราคารายอื่นให้เป็นผู้ชนะการสอบราคา แต่จะหมายถึงให้คณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบว่าผู้เสนอราคาที่ผ่านมาการคัดเลือกตามเงื่อนไขในเอกสารสอบราคารายใดบ้าง ที่มีคุณภาพและคุณสมบัติเป็นประโยชน์ต่อทางราชการสมควรที่จะจัดซื้อหรือจ้างได้แล้วคัดเลือกผู้เสนอราคาเหล่านั้นไว้พิจารณาราคาต่อไป ทั้งนี้ การพิจารณาคุณภาพและคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการนี้มุ่งหมายถึงการพิจารณาจากเกณฑ์ในส่วนที่ทางราชการไม่สามารถกำหนดไว้เป็นเงื่อนไขในเอกสารสอบราคาได้ เช่น การพิจารณาจากประวัติการใช้งานของพัสดุที่เสนอราคามานั้นหรือประวัติการปฏิบัติตามสัญญาของผู้เสนอราคาหรือประวัติการบริการหลังการขาย”

การที่คณะกรรมการเปิดซองสอบราคาได้พิจารณาเสนอให้จัดซื้อครุภัณฑ์และวัสดุจากบริษัท ท. ซึ่งเป็นการพิจารณาคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุหนึ่งเหนือกว่าพัสดุของผู้เสนอราคารายอื่น โดยที่ผู้เสนอราคารายอื่นก็เสนอราคาถูกต้องตรงตามเงื่อนไขเช่นเดียวกันและเสนอราคาต่ำกว่า และไม่ปรากฏข้อพิพาทว่าโรงเรียนมีประวัติประสบปัญหาครุภัณฑ์และวัสดุของผู้เสนอราคารายอื่นใช้งานได้ไม่ได้อย่างไร ทำให้ทางราชการต้องใช้จ่ายเงินจัดซื้ออุปกรณ์สูงกว่าที่ควรจะเป็น โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินคิดความเสียหายจากผลต่างระหว่างราคาที่โรงเรียนจัดซื้อจากบริษัท ท. จำนวน ๘๕๙,๒๐๐ บาท กับราคาของบริษัท ซ. ผู้มีคุณสมบัติถูกต้อง เสนอครุภัณฑ์และวัสดุเป็นไปตามคุณลักษณะเฉพาะที่กำหนด และเสนอราคาต่ำสุดจำนวน ๖๔๕,๗๐๐ บาท คิดเป็นความเสียหายจำนวน ๒๑๓,๕๐๐ บาท

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวพิจารณาแล้วเห็นว่า การสอบราคาจัดซื้ออุปกรณ์ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ของโรงเรียน ปรากฏตามประกาศโรงเรียน เรื่อง สอบราคาจัดซื้ออุปกรณ์ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ จัดซื้อครุภัณฑ์ จำนวน ๑๘ รายการ วัสดุ จำนวน ๓๖ รายการ และแบบปรับปรุงห้องวิทยาศาสตร์ โดยโรงเรียนได้ประกาศรายชื่อผู้เสนอราคามีสิทธิได้รับการคัดเลือก และเปิดซองสอบราคาผู้เสนอราคาทั้งหมด ๕ ราย ในวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๒ ต่อมาในวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๒ ครูกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ที่มีประสบการณ์การสอนด้านรายวิชา และผู้ใช้อุปกรณ์ครุภัณฑ์เคมี ชีววิทยา และฟิสิกส์ ซึ่งได้รับมอบหมายจากประธานคณะกรรมการเปิดซองสอบราคาและพิจารณาผลการสอบราคาซื้อได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเหมาะสม แล้วรายงานผลเห็นควรเลือกจัดซื้อจากบริษัท ท. และวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๒ คณะกรรมการเปิดซองสอบราคาได้มีบันทึกข้อความรายงานผลการเปิดซองสอบราคารับรองว่าผู้เสนอราคาทั้ง ๕ ราย ยื่นเอกสารถูกต้องครบถ้วนและมีคุณสมบัติเป็นไปตามที่โรงเรียนกำหนดทุกประการ และได้เสนอให้เลือกซื้อวัสดุ – ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ จากบริษัท ท. ในราคา ๘๕๙,๒๐๐ บาท เนื่องจากเห็นว่าคุณภาพ วัสดุ ครุภัณฑ์ส่วนใหญ่มีคุณภาพและคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ

หลังจากที่ประกาศรายชื่อผู้เสนอราคาที่มีสิทธิได้รับการคัดเลือก เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๒ แล้ว แต่ละบริษัทได้นำของตัวอย่างมาเพื่อให้โรงเรียน ตรวจสอบคุณสมบัติ การที่คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา และพิจารณาผลการสอบราคาซื้อไม่เชี่ยวชาญในการคัดเลือกคุณสมบัติของครุภัณฑ์อุปกรณ์ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ที่ดำเนินการจัดซื้อ จึงได้ขอให้ครูกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์เป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพและเสนอชื่อบริษัทผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เมื่อครูกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์เข้าตรวจสอบและมีความเห็นให้จัดซื้อจากบริษัท ท. คณะกรรมการเปิดซองสอบราคาและพิจารณาผลการสอบราคาซื้อจึงได้จัดซื้อตามความเห็นของครูกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ที่เสนอมา ดังนั้น การจัดซื้อจาก บริษัท ท. ซึ่งมีใช้ผู้เสนอราคาต่ำสุดให้เป็นผู้ชนะการสอบราคา ถือเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๔๒ (๓) วรรคหนึ่ง แต่โดยที่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าบริษัทอื่นที่เสนอราคาต่ำกว่ามีอุปกรณ์ที่นำมาทดสอบคุณสมบัติบางรายการมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา

และพิจารณาผลการสอบราคาซื้อจึงได้คัดเลือกอุปกรณ์ของบริษัท ท. โดยเห็นว่ามีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อทางราชการที่สุด พิจารณาแล้วเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่อแต่ยังไม่ถึงขั้นประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงไม่มีเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการ

ผู้ย่อ	นายพงษ์พัฒน์ เอี่ยมไธ	นิติกร
ผู้ตรวจ	๑. นายณัฏฐ์ วิจิตชลชัย	หัวหน้าฝ่าย
	๒. นางรวิภา ดั่งแดงโชติ	ผู้อำนวยการกลุ่มงาน ตพ.๒

